

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

- ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΘΕΩΡΙΑΣ
- ΘΕΜΑ Β (35 ΜΟΝΑΔΕΣ)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

01. ΤΙΤΛΟΣ

02. ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΣΥΝΟΜΙΛΟΥΝ

03. ΣΥΝΟΧΗ – ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ - ΑΛΛΗΛΟΥΧΙΑ

04. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΥ

Προσοχή

Πάντοτε ο τίτλος θα συνδέεται με κάποιον τρόπο με το θέμα:

Α. είτε θα το ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΙ άμεσα

Β. είτε θα ΠΡΟΙΔΕΑΖΕΙ, είτε θα το ΥΠΑΙΝΙΣΣΕΤΑΙ

Γ. είτε θα σχετίζεται με τη ΘΕΣΗ

Δ. είτε θα σχετίζεται με την ΠΡΟΘΕΣΗ

A. Ο ΤΙΤΛΟΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

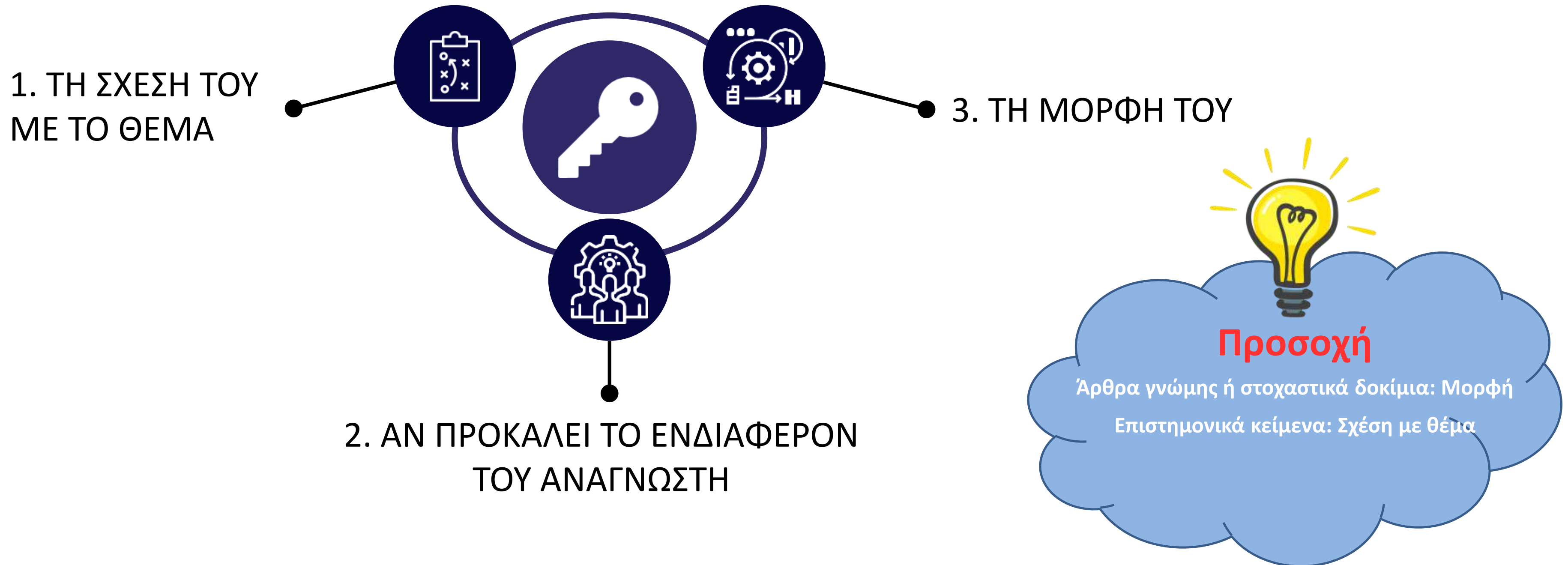
Β. Ο ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΗ ΘΕΣΗ

- Δηλωτικός του περιεχομένου/προϊδεάζει ή το υπαινίσσεται
- Σχολιασμός συσχετισμού με το περιεχόμενο /Εύρεση χωρίων

Ατομική ή συλλογική ευθύνη;

Γ. Ο ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Εφαρμογές

Α. Σχέση τίτλου με **θέμα** και **θέση**

Α. Οικογένεια σε κρίση

Β. **Δομικός ρόλος** τίτλου και **επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα**

Β. Η Αφροδίτη της Μήλου
ή Δεσποινίδα της Αβινιόν;

Γ. Σχολιασμός τίτλων ως προς τη **μορφή** και τη σχέση με το **θέμα**

Γ. Εκτός ορίων... «Τα λέμε»

Δ. Αξιολόγηση τίτλου ως προς το περιεχόμενο και το επικοινωνιακό αποτέλεσμα σε σχέση με την **πρόθεση**

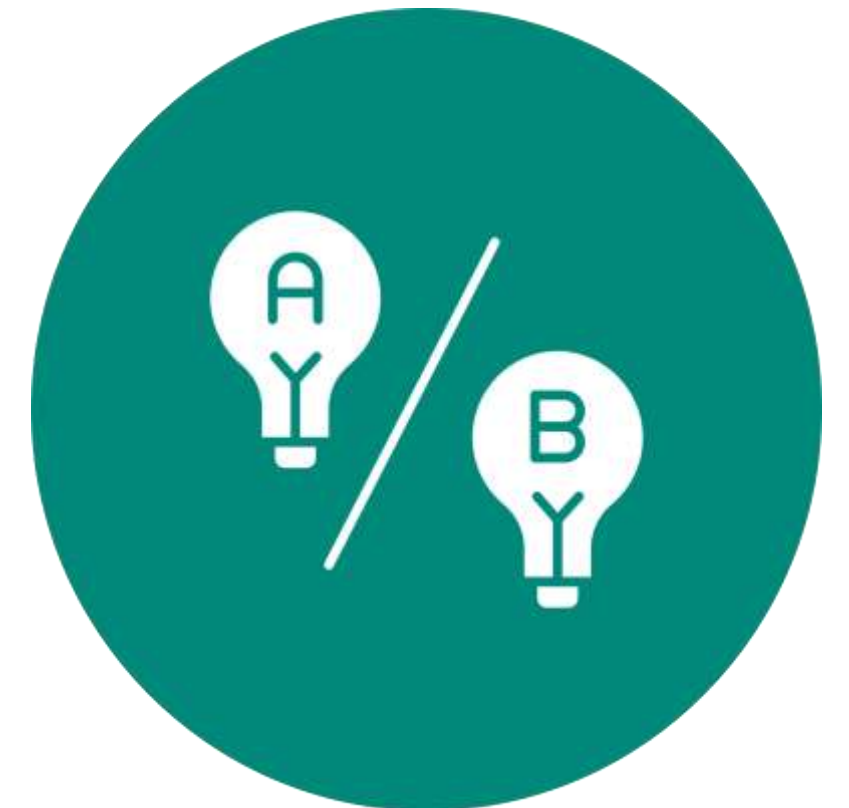
Δ. Ντομάτες γεμιστές (με ορμόνες)

Ε. Αξιολόγηση τίτλου ως προς τη **γλώσσα** και τη σχέση του με το **θέμα**

Ε. «Η θέση της γυναίκας στην ελληνική κοινωνία:
το κολλώδες πάτωμα και η γυάλινη οροφή»

Δ. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΔΥΟ ΤΙΤΛΩΝ - ΝΑ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΠΟΙΟΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΥΟ ΤΙΤΛΟΥΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ ΠΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ;

- 1) - Ελευθερία και ευθύνη. Είμαστε όσο ελεύθεροι νομίζουμε ότι είμαστε;
- Ο δικός σου χρόνος
- 2) - Παιδική εγκληματικότητα στη σύγχρονη κοινωνία
-Εγκληματίες ετών...ΕΝΝΕΑ!
- 3) **ΠΟΙΟΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΥΟ ΤΙΤΛΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΠΙΟ ΠΕΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ;**
-Τεχνητή νοημοσύνη: Μια διακριτική απομυθοποίηση
-Ποίηση και φαντασία στην υπηρεσία της επιστήμης

Ας επιλέξουμε έναν από τους 5 τίτλους για σχολιασμό

Τι θέλει η Αλεπού στο παζάρι;

Ένας «fake» ανδρισμός... και μια ακόμη γυναικοκτονία(!)

Μη στερείτε από τα παιδιά τα λάθη τους!

Ας αναζητήσουμε τα «όπλα» της Ειρήνης!

Καμία πατρίδα για την τρίτη ηλικία

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΣΥΝΟΜΙΛΟΥΝ – ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ:

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ – ΟΠΤΙΚΗ – ΠΡΟΘΕΣΗ - ΥΦΟΣ - ΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΤΥΠΟ

1. Ποια ΣΤΑΣΗ προτείνουν οι συγγραφείς των Κειμένων 1 Και 2.

2. Πώς απαντά το Κείμενο 2 στη ΘΕΣΗ του συγγραφέα του κειμένου 1;

3. Ποια είναι η ΟΠΤΙΚΗ από την οποία οι συγγραφείς προσεγγίζουν την έννοια Χ;

4. Να συγκρίνεις τα Κείμενα 1 και 2 με κριτήριο την ΠΡΟΘΕΣΗ των συντακτών τους.

5. Με κριτήριο το ΥΦΟΣ του λόγου να συγκρίνεις τα Κείμενα 1 και 2.

6. Σύγκριση κειμένων ως προς τον ΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΤΥΠΟ.

7. Στο Κείμενο 2 (σκίτσο) σχολιάσεις το μήνυμα που εμπεριέχεται, και να επισημάνεις τον τρόπο που συνομιλεί με το Κείμενο 1.

"Είμαστε μέρος της φύσης"

ΣΥΝΟΧΗ

Διαρθρωτικές λέξεις

Επανάληψη λέξης

Αντωνυμίες

Ερωτήσεις

Διατήρηση ενιαίου
ύφους

Έλλειψη

Συνώνυμα

Αντώνυμα

Υπερώνυμα

Υπώνυμα

Άξονα χώρου &
χρόνου

Παράφραση

ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (αφορά το περιεχόμενο/ τη νοηματική διασύνδεση/ εσωτερική σύνδεση)

Σχέση Αντίθεσης

Σχέση επεξήγησης

Σχέση Προσθήκης

Σχέση Αναλογίας

Σχέση Αιτιολόγησης

Σχέση Συμπεράσματος

Σχέση Αιτίου-
αποτελέσματος

Σχέση προϋπόθεσης

Σχέση χρονική ή
τοπική

ΑΛΛΗΛΟΥΧΙΑ?

ΣΥΝΟΧΗ + ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ = ΑΛΛΗΛΟΥΧΙΑ

ΔΙΑΤΑΞΗ ΙΔΕΩΝ

ΚΟΙΝΟΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Να περιγράψεις με συντομία τον τρόπο με τον οποίο επιχειρείται, γλωσσικά και νοηματικά, η μετάβαση από την δεύτερη στην τρίτη παράγραφο.

Στο κείμενο εντοπίζονται τρεις ερωτήσεις. Ποιος ο ρόλος τους στην οργάνωση του κειμένου;

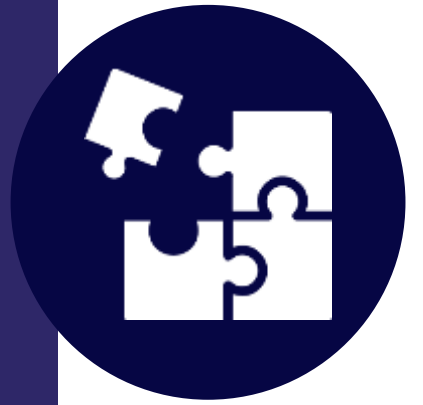

Στην πρώτη και στην τελευταία παράγραφο ο συγγραφέας χρησιμοποιεί μια επανάληψη. Πώς λειτουργεί στην οργάνωση του κειμένου;

1η ΑΣΚΗΣΗ

Να περιγράψεις με συντομία τη νοηματική διασύνδεση που χαρακτηρίζει την 1η και τη 2η παράγραφο

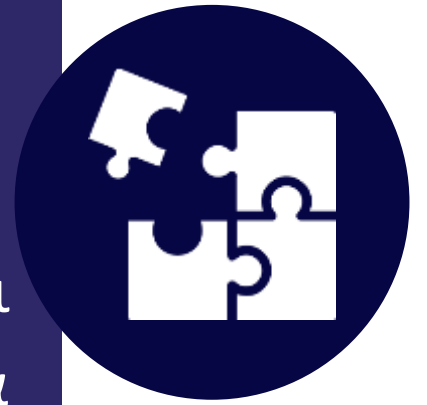
1. Η παρέα, επιτρέπει στο άτομο να διατηρεί ζωντανές τις αξίες και εμφανίζεται ως υποκατάστατο της παραδοσιακής κοινότητας. Ζυμωμένη με αναμνήσεις από παρελθόντες χώρους κοινωνικότητας, όπως η γειτονιά, το σχολείο, δομημένη πάνω στα κοινά ενδιαφέροντα η παρέα αποτελεί προνομιακό χώρο συνεύρεσης του ατόμου με τους ομοίους άλλους.

2. Τα προαναφερθέντα στοιχεία ομοιότητας, είναι αρκετά ισχυρά ώστε, αφενός να προκαλούν συναισθήματα συμπάθειας και εμπιστοσύνης ανάμεσα στα μέλη της παρέας και, αφετέρου να ενισχύουν την αυτοεκτίμηση των φίλων.

2η ΑΣΚΗΣΗ

24891 Να περιγράψεις τον τρόπο με τον οποίο επιτυγχάνεται η συνοχή του λόγου και η αλληλουχία των νοημάτων ανάμεσα στην 1η και στη 2η παράγραφο του Κειμένου

1. Τα οπτικοακουστικά μέσα είναι ιδιαιτέρως αρεστά στα παιδιά. Θα έπρεπε ως εκ τούτου να παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στη διαπαιδαγώγηση και μόρφωση των μικρών παιδιών, μακριά από κριτικές συζητήσεις ως προς τη χρησιμότητά τους.

2. Η σκοπιμότητα της χρήσης των οπτικοακουστικών μέσων εξαρτάται από την ποιότητά τους, την κατάλληλη παιδαγωγική τους ενσωμάτωση. Αν τα οπτικοακουστικά μέσα χρησιμοποιηθούν με τον κατάλληλο τρόπο για παιδιά, μπορούν να επηρεάσουν θετικά τη μαθησιακή διαδικασία.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Να πείσει

Παράθεση επιχειρημάτων και τεκμηρίων

Χρήση γ' ρηματικού προσώπου

Επίκληση στην αυθεντία

Υποτακτική σύνδεση προτάσεων

Αναφορική λειτουργία της γλώσσας

Οριστική έγκλιση

Να πληροφορήσει

Εφαρμογή – να πληροφορήσει

Η ουσιαστική σχέση των σπορ και των Μ.Μ.Ε. ξεκινά στα μέσα του 20ου αιώνα. Από τότε μέχρι σήμερα πολλά άλλαξαν τόσο στα σπορ όσο και στα ΜΜΕ. Από όλα τα σπορ το ποδόσφαιρο είναι το δημοφιλέστερο. Από όλες τις διοργανώσεις οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι η μεγαλύτερη. Και από όλα τα ΜΜΕ η τηλεόραση ήταν αυτή που μετέτρεψε το ποδόσφαιρο σε κυρίαρχο θέαμα και τους Ολυμπιακούς Αγώνες σε αθλητικό υπερθέαμα. Η μαζικότητα και η απήχηση του αθλητισμού δεν θα μπορούσε να αφήσει αδιάφορες πολιτική και οικονομία ούτε να μην έχει αντίκτυπο στην κουλτούρα. Το βιβλίο αναλύει τα παραπάνω φαινόμενα, εξιστορεί σημαντικές στιγμές του ελληνικού και διεθνούς ποδοσφαίρου, διερευνά την κουλτούρα του παιχνιδιού και τον ρόλο της τηλεόρασης, παραθέτει την επικοινωνιακή ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων και διεθνείς έρευνες για την Ολυμπιάδα του 2004. Όλα αυτά πλαισιωμένα από ιστορικές φωτογραφίες και μαρτυρίες.

ΝΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙ - Να προβληματίσει - Να συγκινήσει - Να τέρψει -
Να αφυπνίσει - Να προτρέψει - να παροτρύνει – να κατευθύνει-παρακινήσει

Επίκληση στο συναίσθημα

Χρήση σημείων στίξης (π.χ. θαυμαστικό, αποσιωπητικά)

Χρήση α' και β' ρηματικού προσώπου

(Ρητορικές) ερωτήσεις

Δεοντική τροπικότητα (προτρεπτική ή αποτρεπτική υποτακτική /προστακτική)

Χρήση παρατακτικής σύνδεσης – μικροπερίοδο λόγο

Σχήματα λόγου: Ασύνδετο σχήμα – Αντίθεση

Να καταγγείλει

- Επίθεση στο ήθος του αντιπάλου
- Χρήση β' ή γ' ρηματικού προσώπου
- Χρήση του σχήματος λόγου της ειρωνείας
- Χρήση επικριτικού- καυστικού/ σατιρικού ύφους
- Σημεία στίξης

Να μυήσει

- Χρήση α' πληθυντικού ρηματικού προσώπου
- Χρήση επιθέτων που τονίζουν τα κοινά σημεία: ίδιος, όμοιος, κοινός

Να εξηγήσει

- Ρήματα δράσης και σκέψης σε ενεστώτα
- Ασύνδετο σχήμα
- Σημεία στίξης: Διπλή παύλα ή παρένθεση
- Χρονικοί και αιτιολογικοί σύνδεσμοι
- Αναλογία – παρομοίωση
- α' και β' ρηματικά πρόσωπα

Να επικοινωνήσει

- α' και β' πρόσωπο
- Ευθύς λόγος
- Ερωτήσεις
- Ρηματικό λόγο
- Στοιχεία προφορικότητας

Εφαρμογή

Όταν το συνειδητοποιήσεις και το αποδεχτείς αυτό, αρχίζεις να φτιάχνεις τον δικό σου χρόνο. Εκείνος περιλαμβάνει όχι διαφορετικούς ρυθμούς - δεν είναι θέμα ταχύτητας - αλλά μία ζωή που θα περιέχει τις αλλαγές που αντέχεις, τις εξελίξεις που είσαι πρόθυμος να ακολουθήσεις, τις μάχες που θα είσαι φτιαγμένος για αυτές.

Απάντηση: (να εξηγήσει στον αναγνώστη πώς βλέπει αυτός τη θέση του ατόμου μέσα στον κόσμο).
β'ενικό, χρονικό σύνδεσμο (Όταν) / Διπλή παύλα και σχήμα άρσης και θέσης / ασύνδετο σχήμα / ρήματα δράσης.

1Η ΑΣΚΗΣΗ

Να βρεις στοιχεία ευαισθητοποίησης:

Μόνο μέσω της ατομικής ευθύνης μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τίμια τον εαυτό μας – και κατ' επέκταση τον κόσμο. Ας πάρουμε την δική μας περίπτωση: Ζούμε στον τόπο όπου, μέσα από έναν κυκεώνα γραφειοκρατίας, ποτέ κανένας δεν θεωρείται υπεύθυνος για τίποτα. Αποφεύγουμε την ατομική ευθύνη, όπως ο διάολος το λιβάνι. Πώς θα μπορέσουμε να κάνουμε κάποια στοιχειώδη αυτοκριτική για να πάμε ένα βήμα μπροστά; Ξαναβλέπω μια εικόνα: παιδιά πεθαίνουν από την δίψα, ενώ αυτόματα αρδευτικά συστήματα ποτίζουν δίπλα τους ένα αχανές γήπεδο του γκολφ. Ξέρω πως πρόκειται για μια απλούστευση, μα τα παιδιά συνεχίζουν να πέφτουν κάτω από την δίψα. Είμαστε οι επιλογές μας. Είμαστε το γκολφ.

Ενδεικτικές Ασκήσεις

2Η ΑΣΚΗΣΗ

β. Ποια είναι η πρόθεση του συγγραφέα στην παράγραφο, να πληροφορήσει ή να προβληματίσει (μονάδες 2); Να τεκμηριώσεις την απάντησή σου παραθέτοντας τρεις σχετικές γλωσσικές επιλογές.

Εδώ δεν προλαβαίνουμε τις πληροφορίες που μας βουβαρδίζουν από παντού, τις εκδηλώσεις που πολλαπλασιάζονται με γεωμετρική πρόοδο για τις ανάγκες των δημόσιων σχέσεων, θα σκεφτούμε κιόλας για σχέσεις, για ειλικρίνεις και για αξίες; Τουλάχιστον να σώσουμε τον εαυτόλη μας, να μπορούμε να τον θαυμάζουμε και να τον εμπορευόμαστε.

3Η ΑΣΚΗΣΗ

Ο σκοπός του Κειμένου είναι να καταπολεμήσει το ρατσισμό. Να εντοπίσεις δύο σημειωτικούς τρόπους (γλώσσα κειμένου, εικόνα κ.ά.) με τους οποίους αισθητοποιεί ο φωτογράφος το μήνυμά του και να εξηγήσεις με συντομία αν και με ποιον τρόπο ικανοποιούν τον παραπάνω σκοπό.

ΖΕΥΓΗ ΑΝΤΙΘΕΤΩΝ

Δήλωση ≠ Συνυποδήλωση	Επιστημική ≠ Δεοντική Τροπικότητα
Ονοματοποίηση ≠ Ρηματοποίηση	Παράταξη ≠ Υπόταξη
Περιγραφή ≠ Αφήγηση	Ευθύς ≠ Πλάγιος λόγος
Ενεργητική ≠ Παθητική	Μικροπερίοδος ≠ Μακροπερίοδος λόγος
Υποκειμενικότητα ≠ Αντικειμενικότητα	Γνήσιες ≠ Ρητορικές Ερωτήσεις
Λογική ≠ Συναίσθημα	Οικείο ≠ Σοβαρό ύφος
Στοχαστικό ≠ Αποδεικτικό δοκίμιο	Λόγιες ≠ Λαϊκές λέξεις

Προσοχή: Επιστημονικός λόγος / Αναλογία / Ασύνδετο
σχήμα / Συνυποδήλωση / Παραδείγματα

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΣΑΣ
ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΙ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΜΑΡΙΑ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

**THANK
YOU**